

Prietenii păsărilor

Oradea 2017

Cuprins.....	5
Prefață	8
Plantele din grădina prietenoasă pentru păsări.....	10
Efect de ecoton și diversitate.....	10
Arbori bătrâni	11
Tufișuri dese, tufărișuri compacte.....	12
Plante veșnic verzi.....	13
Plante câțărătoare	14
Terenuri deschise înierbate	15
Petice de vegetație deasă și ierboasă din apropierea solului.....	16
Cavalcada florilor.....	17
Hrănirea păsărilor	18
De ce să hrănim păsările?.....	18
Când trebuie hrănite păsările?.....	19
Păsările nu se hrănesc în timpul verii!	19
Locuri unde păsările trebuie hrănite și vara.....	20
Continuitatea hrănirii	21
Tipuri de hrană pentru păsări	21
Cu ce să nu hrănim păsările?	25
Tipuri de hrănitori.....	26
Instrumente și accesorii pentru protecția păsărilor de la hrănitori	30
Măsuri necesare în perioada ninsorilor	34
Cea mai folositoare caracteristică a hrănitorelor bu- ne este asocierea la masă	38
Protecția berzelor albe care rămân peste iarnă ..	40
Scorburi artificiale, lăzi, cutii sau tăvi pentru cuib, cuiburi artificiale.....	42
Scorburi artificiale cu deschidere rotundă	43
Scorburi artificiale semideschise, de tip C	44
Scorburi speciale	45
Cuiburi artificiale tip ladă.....	46
Tăvi, suporturi pentru cuib	47
și alte cuiburi artificiale	49

Scorbura/Cuibul artificial potrivit	52
Instalarea scorburilor artificiale.....	54
Păsările nu ocupă scorbura artificială	59
Curățarea scorburilor artificiale.....	59
Întreținerea absolut necesară	60
Protecția scorburilor artificiale împotriva intrușilor.....	60

Adăpătoare și scaldătoare de praf	66
Adăpătorea.....	66
Scaldătorea de praf	71
Amenajarea mediului pentru adăpătorea și scaldătorea de praf amplasate pe sol	73

Protecția rândunelelor.....	78
Amplasarea cuiburilor artificiale	78
Pregătirea fundației pentru cuiburi.....	79
Realizarea unei colonii de lăstuni de casă pe stâlpi.....	80
Înnoirea coloniilor părăsite	81
Amenajarea surselor de noroi	82
Instalarea raftului de protecție.....	84
Dispozitive pentru sprijinirea cuibăririi în cadrul programului de izolare termică a blocurilor ..	86
Înnoirea pereților pentru cuibăritul lăstunilor de mal și al prigoriilor	87
Rândunele în dificultate	88

Protecția berzelor albe.....	92
Locuri de cuib periculoase	92
Coș înălțat pentru cuibul de barză.....	93
Acordarea autorizațiilor de mediu.....	98
Amplasarea materialului pentru cuib	100

Protecția altor grupuri de animale	102
Hotelul viespilor	102
Pajiști pentru fluturi	104
Refugii pentru broaște	105
Refugii pentru șopârle	107

Adăpost pentru arici	108
Stiva de lemnecologică - mediu ideal de viață pentru lumea animală	109
Cutii pentru lilieci	111

Avantajele cartierelor de blocuri	112
Resursă bogată pentru protecția păsărilor ...	112
Avantajele clădirilor înalte	114
Sfaturi utile pentru o conviețuire pașnică ...	116

Fotografierea, filmarea, observarea păsărilor	118
Marele secret	118
Camuflare individuală	119
Pelerine de camuflaj	120
Ascunzători mobile	121
Ascunzători construite	122

Oportunități pentru educația ecologică și turism	126
Unde trebuie amenajate grădini prietenoase pentru păsări?	126
Adăpătarea și hrănitoarea – prilej de senzații de-a lungul întregului an	128
Activitate centrată pe funcționarea scorburilor artificiale	131

Momentul culminant al pedagogiei bazate pe experiență - demonstrația de inelare	132
În plin sezon turistic rândunelele sunt în atenție	135
Greieri, insecte, furnici, păianjeni... ..	136
Activități de interior pentru vreme rea	138
Camere web și scorburile artificiale cu perete transparent	139

Problemele păsărilor-păsări problemă	142
Ciocnirile de geamuri	142
Păsări care atacă mașini și geamuri	145
Găsirea unei păsări rănite... ..	146
Îngrijirea puilor orfani	148
„Rațe la bloc”	151
Coțofene, gaițe și ciori din localități	154
Păsări și pisici.	161
Combaterea țânțarilor și păsările	166
Ciocănituri care strică pereții	174
Păsări care atacă oameni	183
Cazul porumbelului domestic	187

Determinatorul celor mai frecvente specii de păsări din localități	198
Indexul păsărilor care apar în determinator... ..	199

Mătăsar (*Bombycilla garrulus*)

Plantele din grădina prietenoasă pentru păsări

Literatura de specialitate despre grădinărit este deosebit de bogată în lucrări care oferă îndrumări detaliate, referitoare la amenajarea și îngrijirea diferitelor stiluri de grădini. Din acest motiv, în locul prezentării mult mai amănunțite a soiurilor de plante, a regulilor de stropire și de plantare, aici sunt trecute în revistă cerințele generale ale păsărilor și ale celorlalte viețuitoare, față de spațiul locuit. Cunoscându-le, puteți solicita sprijinul specialiștilor din magazinele de profil, în vederea alegerii plantelor și a amenajărilor potrivite

pentru materializarea mult visatei grădini prietenoase pentru păsări.

Efect de ecoton și diversitate

Marea diversitate a faunei din zonele locuite este dată de caracterul vegetației care aici se apropie de cea dezvoltată la limita pădurilor compacte și a pajiștilor deschise, corespunzătoare așa-numitei zone ecoton. Deși nu există două grădini la fel, cerințele sunt aceleași: existența unor copaci mai mari, a unei

zone deschise înierbate, câteva exemplare de conifere, garduri vii sau tușșuri compacte și, desigur, cât mai multe flori în jur.

Oferta habitatului în zonele locuite este îmbogățită și mai mult de blocurile și de clădirile înalte, ale căror cavități, fisuri, pervazuri acoperite cu plante și flori, reprezintă echivalentul urban al lumii pereților verticali de stâncă. Datorită acestor caracteristici, identitatea ornitologică a așezărilor umane este diversă, atât din punct de vedere al bogăției speciilor, cât și al categoriilor sistematice.

Oferta diversificată a habitatelor face ca lumea vie a zonelor locuite să fie deosebit de bogată

Arbori bătrâni

Câte un arbore mai bătrân, cu trunchiul gros, scoarța brăzdată și coroana amplă, constituie el însuși o lume aparte, deoarece printre crăpăturile scoarței lui trăiesc milioane de insecte, vâdate de ciocănitori și de multe alte specii de păsări cântătoare. În siguranța ramurilor, cuibăresc grangurul sau botgrosul, care preferă locurile înalte pentru cuiburile lor, asemenea veveriței care își poate amenaja aici cuibul din crenguțe. Grădinarii prieteni ai păsărilor sunt conștienți de importanța plantării unor copaci cu durată mare de viață, de preferință din rândul speciilor autohtone, tei, stejar, dud.

*Ciuf de pădure clocind într-un arbore
din aliniamentul stradal*

Tufișuri dese, tufărișuri compacte

Bogăția specifică a ecotonului se datorează, în primul rând, multitudinii arbuștilor cu frunziș bogat, în al căror ascunziș, oferit de mulțimea crengilor dese, păsările găsesc condiții prielnice de viață. Suplimentar, în ascunzișul umed și întunecos, generat de straturile de frunze uscate de sub arbuști, viețuitoare mici, cum ar fi aricii, broaștele, melcii supraviețuiesc și în parcurile din interiorul orașelor.

În plus, tufișurile și tufărișurile reprezintă și locuri importante

de hrănire, unde primăvara și vara păsările găsesc un număr imens de insecte, iar toamna, unele specii de arbuști rodesc fructe.

Exemplul clasic îl reprezintă socul din florile căruia, prin simplă infuzare, se poate obține un sirop delicios, iar boabele de culoare mov reprezintă una dintre cele mai importante surse de hrană pentru păsările cântătoare în timpul migrației de toamnă. Ar fi foarte bine ca acest arbust cu aspect plăcut, marginalizat în mod nedrept, să apară mai des în grădini, în spațiile verzi, sau în parcuri.

Sylvia porumbacă este o specie cuibăritoare a tufărișurilor mai întinse

Determinatorul celor mai frecvente specii de păsări din localități

Simbolurile care apar împreună cu descrierea speciilor de păsări

Mascul

Femelă

Prezența în țară

Sedentar/permanent

Migrator

Oaspete de iarnă

Motivul prezenței în localități

Cuibărit

Căutarea hranei

Adăpare, scaldă

Amplasarea cuibului

În tufișuri

În copaci

Pe clădiri, în clădiri (poduri, cavități etc)

Pe sol (în vegetația joasă)

În scorbură artificială de tip A

În scorbură artificială de tip B

În scorbură artificială de tip C

În scorbură artificială de tip D

În cuib artificial, tavă pentru cuib, ladă pentru cuib, alte tipuri de scorburi artificiale

Dimensiunea speciilor prezentate nu este proporțională.

În determinator, speciile sunt prezentate în ordine alfabetică

Pițigoi codat

Aegithalos caudatus

Din cauza cozii lungi, dimensiunea de aproape o palmă este înșelătoare, fiind în realitate una dintre cele mai mici păsări de pe continentul european. Toamna și iarna, grupuri formate chiar și din mai multe duzini de indivizi străbat terenurile cu copaci și tufișuri, iar sunetul de chemare caracteristic răsună și în interiorul localităților.

♂ ♀

Pițigoi de brădet

Parus ater

Este cel mai mic dintre pițigoi. Se deosebește de pițigoiul mare, cu penaj oarecum asemănător, în primul rând prin pata albă de la ceafă. După cum indică și numele, cuibărește cu precădere în asociații de conifere, dar în afara habitatelor tipice de la munte, se stabilește și în parcurile împăstuite cu brazi.

♂ ♀

Pițigoi mare

Parus major

Cel mai mare și cel mai puternic dintre pițigoi, în perioada lipsurilor din timpul iernii sau primăvara de vreme, poate captura lilieci pitici sau, la hrănitoare, păsări de talie chiar mai mare decât a sa, de exemplu, presura galbenă. În afara scorburilor, cuibărește în cutiile poștale, în țevile de metal ale balustradelor, în stâlpi de felinar, în ghivece decorative.

Pițigoi sur

Parus palustris

Este a treia specie de pițigoi ca frecvență, cuibăritor în pădurile de fag și de stejar, dar care este prezent și în spațiul construit. Toamna și iarna apar indivizi eratici și în zonele de câmpie, cu șanse mari de a fi văzuți în apropierea hrănitorelor.

